

SpiNeT

Postbus 48, 6590 AA Gennep
secretariaat-cssp@missie-geest.nl
www.missie-geest.nl
IBAN NL72RABO0116166444
BIC RABONL2U

SPIRITIJS NEDERLANDS TIJDSCHRIFT

Jaargang 75 no. 8

december 2020- januari 2021

Jarigen in januari

3 Chima Anyaeze
4 Gerry Aben

8 Martin van Moorsel
9 Zr. Antonia Pepers

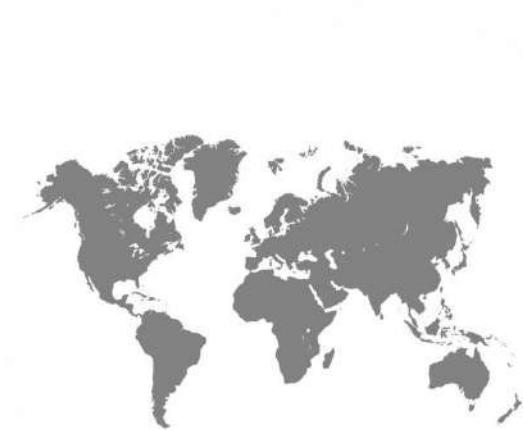
11 Peter van der Drift
14 Clement Amoako

26 januari wordt Huub van Beek 100 jaar!

Verbeter de wereld, begin bij jezelf.

Een geëerd onderzoeker zit in zijn bureau te werken aan een project om de wereld te verbeteren, als plots zijn dochtertje van 5 jaar binnenkomt. 'Ik wil spelen', zegt ze. Maar de man antwoordt dat hij geen tijd heeft en dat ze hem verder moet laten werken. Maar het meisje dringt aan en verandert van tactiek: "Laat mij jou helpen, zodat je vlugger klaar bent met de wereld te verbeteren". De man is vertederd en zoekt een oplossing. Hij vindt in een tijdschrift een wereldkaart, scheurt die in stukken en geeft alles aan zijn dochtertje met de opdracht de wereld opnieuw "in orde te brengen". Hij hoopt zo voor de rest van de dag met rust gelaten te worden, aangezien ze het beeld van een wereldkaart helemaal niet kent.

Maar na een uur komt het meisje terug met de wereldkaart netjes aaneengeplakt. 'Klaar' roept ze fier uit. 'Hoe heb je dat klaargespeeld', vraagt haar papa verbaasd. 'Simpel', zegt het meisje, toen zij het blad uit het tijdschrift scheurde, zag ik dat op de achterkant een foto van een mens stond. Toen ik de wereld niet kon ineen puzzelen, heb ik alle stukken omgedraaid en **eerst de mens heel gemaakt en in orde gebracht**. Toen ik daarna het blad omdraaide, zal ik dat ook de wereld goed in elkaar stak'.

(Dit verhaal vertelde Nobelprijswinnaar Esquivel tijdens een betoging)

Kabaa in 1927

Inleiding

In januari 2020 heb ik een bezoek gebracht aan Kabaa High School in Kenia. Deze school is in 1925 gesticht door pater Michael Witte CSSp (1895-1961) die afkomstig was uit Den Burg op het eiland Texel. De bevindingen van mijn bezoek heb ik gepubliceerd in het Spinet nummer van maart 2020. De school zag er erg verwaarloosd

en onderkomen uit. Het lerarencorps liep niet van enthousiasme over. Men houdt de school die 36 leraren telt met een populatie van 735 interne leerlingen draaiende en daarmee is ook alles gezegd. Van het roemrijke verleden van de school die te boek staat als de eerste katholieke middelbare school van Kenia is men zich niet bewust. Het was een bezoek in mineur.

Dit staat in grote tegenstelling tot een bezoek aan de school van pater Thomas Gavan Duffy (1888-1942) in december 1927. Het jaar daarop verschijnt een verslag van zijn indrukken van Kabaa in een boek van zijn hand met de titel *Let's Go*, London 1928, p. 58-64. Hierin worden de karakteristieke kenmerken van Kabaa duidelijk benadrukt en wordt de essentiële rol die Witte vervulde in het geheel uit de doeken gedaan. Gavan Duffy was lid van het genootschap van buitenlandse missies van Parijs. Hij was auteur, onderwijsdeskundige en missionaris. Hij stichtte de beroemde catechistenscholen in Tindivanam, Indië. Zijn interesse voor catechistenscholen was de reden dat hij de school van Witte bezocht die ook doorging voor een catechistenscholen.

In zijn reportage geeft Gavan spiritijn) voor het eerst een waardering uit voor de arbeid van de charismatische annex kweekschool van de en ontoegankelijk gebied van de indruk van de opvoedkundige waarop hij ze in Kabaa in de 1932 nog twee keer de school

Thomas Gavan-Duffy

Duffy als een buitenstaander (niet-evaluatie van en spreekt zijn grote moeizame en taai volgehouden pater Witte om een basisschool grond te krijgen in een afgelegen Kenia. Gavan Duffy was zo onder kwaliteiten van Witte en de wijze praktijk bracht dat hij hierna in bezocht.

Natuurlijk had Witte zelf al veel artikeltjes geschreven in de *Bode van de H. Geest* over zijn schoolstichting en in spiritijnse publicaties werd zijn werk in Kabaa terloops genoemd. Maar nog nooit had iemand een uitvoerig relaas gepubliceerd over de school.

In de *Texelsche Courant* van 2 november 1929 is een Nederlandse vertaling gepubliceerd van het verslag van Gavan Duffy onder de titel "Uit het leven van pater Witte," dat ik hierbij integraal weergeef. Alleen de kopjes zijn door mij toegevoegd.

De katholieke Centrale kweekschool St. John van Kabaa

's Morgens om acht uur beklommen we [J. Heffernan CSSp en T. Gavan Duffy] de heuvel naar de Katholieke Centrale Normalschool "St. John" te Kabaa [normalschool was vroeger de naam van een kweekschool of pedagogische academie] Dat we daar slechts enkele uren konden doorbrengen, is iets wat ik blijf betreuren, want dit instituut is het interessantste, wat ik in Afrika zag.

Door Pater Witte, een Hollander, zag ik hier inderdaad tot stand gebracht elk ding, waarmee we enige jaren geleden begonnen waren in Tindivanam (Engelsch-Indië), doch dat we door omstandigheden niet geheel ten uitvoer konden brengen.

De stichting van de kweekschool in Kabaa

Er was altijd gebrek aan onderwijzers en catechisten in het Vicariaat Zanzibar [het latere aartsbisdom Nairobi], maar er was nooit iemand, die de opleiding op zich kon nemen, en zo kwam het, dat de weinige die ze hadden, lang niet tot de beste soort behoorden. Toen kwamen de nieuwe opvoedings-voorschriften van het koloniaal bestuur, te beginnen met de verordening van 1924 en deze vond de missie zonder onderwijzers, die de vereiste bevoegdheden bezaten.

Bij zijn pogingen om die moeilijkheden op te lossen, ontmoette Pater Witte de gebruikelijke spot en minachting, maar hij werd toch ook wel een beetje aangemoedigd, vooral door Pater MacNamara in Nairobi. Hoe dan ook, hij zette zich aan het werk. Zijn wijste zet, of misschien zijn grootste geluk, was, dat hij zich vestigde in Kabaa, dat eigenlijk ontoegankelijk is, zodat kerkelijke noch wereldlijke overheden daar meer heen gaan, dan hoog nodig is. Bovendien is er geen missiestatie in Kabaa, zodat hij geen parochiewerk te doen heeft en ook geen rekening hoeft te houden met de eisen en grillen van welk bestuur dan ook in de omgeving. En tenslotte, hij is totaal alleen met zijn inlandse lekenhelpers, terwijl hij gebruik maakt van twee Hollandsche broeders van zijn eigen Congregatie [broeder Egidius Schipper en de Duitse broeder Florian Nieveler], die slechts zo het land bebouwen en de huizen bouwen als hij het aangeeft.

Dit autocratisch bestuur, dat naar ik vrees veel te goed is om te blijven duren, is de ideale regeling voor een werk, waarbij persoonlijke invloed de hoofdfactor is, zoals het dit ook is bij de karaktervorming van de toekomstige helpers van de missionarissen. In de handen van een man met zo'n flink stel hersenen als Pater Witte, is dit echter volkomen veilig, vooral gedurende de pioniers-periode, wanneer goede gewoonten moeten worden ingeplant en een goede geest moet worden gekweekt, welke onvermijdelijk vernietigd zou worden door enige decentralisatie van gezag of zelfs door het minste teken van die onbewuste weifelingen van onderdanigheid en trouw, welke volgen op een zelfs te rechtvaardigen meningsverschil aangaande het bestuursbeleid van de school.

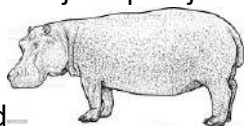
Hier volgen enige punten waarin ik geloof, dat Pater Witte de juiste richting heeft gevonden en gevolgd:

Handenarbeid

Werk. Aan niemand wordt ooit toegestaan niet bezig te zijn. De gang van de gehele school is kolossaal. Het treft de bezoeker op het eerste gezicht en bij nadere kennismaking brengt het hem tot groot respect, wellicht vermengd met een beetje afgunst, voor de hoogspanning-dynamo, welke in het stevige corpus van Pater Witte verborgen moet zijn. Luiheid is de geliefde ondeugd van de Afrikanen, niet alleen de geestelijke luiheid, zoals bij onze Tamils,

maar lichamelijke luiheid evenzeer. Pater Witte bestrijdt deze ondeugd met korte, niet van te voren vastgestelde tijden van gebed, opgewekte klassen, harde arbeid op het land of in de keuken en wandelingen, waaronder ook begrepen is de jacht op grof wild voor voedsel.

Op zo'n jachtpartij werd voor enige tijd door Pater Witte een enorm

nijlpaard— gedood, door zijn jongens werd het “beestje” op het droge gehaald en onder grote vreugde verder bewerkt. Het lijkt wel of het wachtwoord van de verkeersagenten van Chicago op Kabaa wil toegepast worden: doorlopen of thuisblijven.

Discipline

De tucht. Deze is joviaal maar streng. Als ge niet met opgewekt gemoed een flinke terechtwijzing kunt verdragen, behoort ge in Kabaa niet thuis. Het handhaven der orde is vooral opgedragen aan enkele der oudste en geschiktste leerlingen, welke Monitors genoemd worden. Ongehoorzaamheid aan de Monitor is veel erger dan ongehoorzaamheid aan de Pater zelf, maar ook wanneer een Monitor zelf iets misdoet, krijgt hij een dubbele straf. Beloningen worden gegeven in de vorm van metalen schijven, welke als geld in de school winkel worden aangenomen. Wat ik vooral toejuich is het feit, dat beloningen en straffen meestal worden uitgedeeld in een openbare zitting. Men wordt veroordeeld bij algemeen besluit van zijn gelijken en slechts na erkenning van schuld. Voor onze inlandse scholen in Achter-Indië heb ik deze tuchtmaatregel ook reeds lang bepleit, als een pracht les in rechtvaardigheid, in het kweken van belangstelling in en ijver voor het algemeen welzijn. Maar ik heb weinig kunnen uitrichten tegen al te bedeesde moeders en tegen gewoonten om slechts voor zichzelf te zorgen.

Geest van samenhang

De geest van het corps. Terwijl het bestuur van Kabaa zeer streng is, wordt dit getemperd door een bewonderenswaardig gevoel van te behoren tot één grote familie. In het begin ontbraken ook zij niet, die steeds klaagden en daardoor bijna een afschrik en vooroordeel tegen de school schiepen. Maar dit is allemaal veranderd. Het kost enige tijd om zo'n teer ding als gemeenschapsgeest te kweken onder 150 jongens. Tegenwoordig zou het bijna uw leven kosten als ge ook een woord in het nadeel van Kabaa zoudt uiten. Het is een strijdkreet: Kabaa; het is de banier, waaronder men optrekt: Kabaa; het is bijna het voorwerp van afgodische verering: de school van Kabaa. De jongens hebben hun eigen marslied om Kabaa te verheerlijken, ook een eigen schoollied, waarin zij zich beroemen op hun geloof. Allemaal leren ze zingen en de meeste jongens krijgen orgelles. Geloof me, als ge ze zoudt zien staan in de houding, borst opgezet, terwijl ze hun flikkerende blikken werpen op Pater Witte, alsof ze hem levend willen verslinden, vragend om hun schoollied, dan typeert dit de echte Kabaa-geest. En dit succes is te meer merkwaardig, als ge weet, dat dit jongens zijn van een twaalftal verschillende stammen, elk met hun eigen taal en hun eigen gewoonten.

Kostuum

Kleding. In onze eigen opleidingsschool in Achter-Indië, waar mijn werk is: rekeningen betalen, en mijn mond houden, word ik voortdurend geërgerd, als ik daar de jongens zie rondzwerven in hun haveloos omhulsel van ongeschikte en niet passende kleren. In Kabaa heeft men goede werkkleren en een werkelijk nette “gala”-uitrusting. De rode fez, welke sommigen te Mohammedaans vinden en daarom afkeuren, maakt hun kostuum volledig en doet dit keurig uitkomen. Te meer daar vóór op de fez de Kabaa-speld prijkt: een insigne, waarop de grenzen van Afrika staan aangegeven op een wereldbol, het kruis er op geplant,

daarboven de H. Geest en langs de rand de woorden: Africa Christo (d.i. Afrika aan Christus). Ik stel me voor mijn Kabaa-insigne te blijven dragen, totdat we er zelf een zullen maken voor Achter-Indië.

Uitdagingen en idealen

En tenslotte: Pater Witte heeft kordaat de moeilijkheden onder de ogen gezien welke onmiddellijk oprijzen, wanneer men, zij het nog zoo weinig, beschaafde opvoeding wil geven aan mensen, die tot heden slechts zo'n geringe aanleg getoond hebben om verantwoordelijkheid te dragen, zonder hun verstandelijk en geestelijk evenwicht te verliezen. Hij tracht hun te leren: de kunst om verstandig te blijven leven in hun eigen inlandse omgeving; om zelf mee te werken aan de verbetering van die omgeving en daarbij hun idealen en aspiraties niet te zoeken in de "landen over zee." In hoeverre hij succes zal hebben met deze idealen (waarmee wij allen onze arbeid beginnen en welke sommigen vasthouden alle wederwaardigheden ten spijt) zal de tijd leren. Intusschen heeft hij de dankbare erkentelijkheid verworven van zijn oversten en van de Engelsche regeering. Ik wou dat ik wist, waar ik ergens een goede vette beurs voor hem kon bemachtigen.

Slotwoord

De lezer zal uit deze zwakke woorden wel gemerkt hebben, dat ik genoten heb van mijn bezoek aan de Kabaa-school. Het was mij, als zag ik een schone droom verwezenlijkt. Ik wens haar een lang leven toe. Moge zij haar werkelijke frisheid behouden als zij zich uitbreidt. Natuurlijk heeft de arme Pater Witte eigenlijk veel te veel werk en overweegt hij dan ook al de stichting van een Congregatie van Inlandse broeders. Neen, beste Pater, gij werkt met uw school buitengewoon goed, blijf daarbij en laat haar niet zoo groot worden, dat ge haar niet meer alleen zult kunnen besturen, anders zult ge haar onder uw eigen ogen zien veranderen in een "Instelling."

Albert de Jong CSSp

Wilt u het Spinet digitaal ontvangen?

Stuurt u dan s.v.p. een mail naar: secretariaat-cssp@missie-geest.nl

NIEUWS

Sinds 1 december werkt mevrouw Suzan Noordman op het Provinciaal Economaat. Zij gaat mevrouw Dinie van der Wiel vervangen die per 31 december stopt met haar werk. In de maand december wordt Suzan ingewerkt door Dinie en Koos.

Wij heten Suzan hartelijk welkom en bedanken Dinie voor haar vele werk en inzet voor onze mensen op het Economaat en in het bijzonder ook voor de goede samenwerking met het secretariaat.

Kees Bruin, secretaris

Wij zijn gezonden om te gaan...

Als paters Spiritijnen laten wij ons leiden door de heilige Geest die steeds in de wereld werkzaam is, en die ons de wereld in zendt om te gaan missioneren naar de opdracht van de Heer: "maakt van alle volkeren mijn discipelen .."

De Geest heeft ons hier in Heerenveen gebracht. Onder zijn leiding en zijn leiderschap zijn we in de Petrus en Paulus Parochie te werk gegaan. Werken hier als religieuzen is niet altijd makkelijk geweest, maar wij deden het met veel plezier.

Wij hebben heel veel goede contacten gehad met allerlei mensen: kinderen, jongeren, zieken, ouderen en gezinnen... Al deze ontmoetingen hebben ons niet alleen laten zien hoe mooi de mens is, maar ze hebben ons ook geholpen onze levensverhalen verder te schrijven.

Nu zegt de Heer tegen ons: "Komt volgt Mij..."

Wij willen natuurlijk niet zomaar gaan. We willen iedereen nog wel kunnen bedanken. Wij zouden dit het liefst samen in een viering willen doen, maar de huidige crisis maakt dat niet mogelijk. Niettemin hebben wij gekozen voor een zwaaimoment in 2 fases.

Aangezien Pater Titus in december al met verlof gaat, lijkt het ons verstandig dat hij in november op alle locaties afscheid neemt van onze gemeenschap.

Pater Leo en Pater Charles blijven tot na de kerstdagen. Die periode zullen zij dan ook gebruiken om iedereen te bedanken en tevens ook om afscheid te nemen.

Wij gaan de wereld in op zoek naar nieuwe uitdagingen. De Heer heeft al een plaats voor ons gevonden. Wij hebben hier in Frederiksoord, Steggerda, Heerenveen en Wollega vele mooie mensen ontmoet: niet gelovigen, moslims, Christenen... Wij wensen jullie allemaal vrede en alle goeds. En zoals onze stichter zei: "God is alles..."

Paters Spiritijnen, Charles Eba'a

“Een kerstfeest onder de negers” (citaat)

Aan het einde van het jaar, als de dagen korter worden, is het tijd om terug te kijken. Tegenwoordig worden de mensen echter steeds vroeger op het komende kerstfeest geattendeerd. In de supermarkten vind je kerstartikelen soms al vroeg in het najaar in de schappen. Er moet immers omzet gedraaid worden. Menigeen denkt vooral aan Kerst in de weken die eraan voorafgaan. Zoals je ook tulpen koopt midden in de winter en het vroege voorjaar.

In de dagen kort voor 25 december worden er alweer nieuwe spullen uitgesteld. Vooruit kijken is de commerciële boodschap. Waar zijn de ‘nostalgische’ jaren gebleven zoals Anton Pieck ze uitbeelde...

Kerstmis wordt/werd niet alleen in Europa gevierd, maar ook heel ver weg op de aardbol, waar wij verblijven. Een missionaris van de Heilige Geest keek eind 1931 terug op zijn belevenissen in de missie van Matombo – in het binnenland van het huidige Tanzania, aan de Afrikaanse oostkust. Hoe pater Retera die ervoer werd in de Bode van de Heilige Geest afgedrukt in het nummer van januari 1932. Zijn herinneringen verschenen onder de titel ‘Een kerstfeest onder de negers’.

Missionaris Willy Retera, van de Heilige Geest

“Is het een wonder”, schreef Willy Retera, “dat juist in deze heerlijke dagen van kerstmis oude herinneringen in me wakker worden, dat ik niet moe word te peinzen over een kerstfeest bij mijn zwarte vrienden, ginds in het land der wuivende palmen.

Gij, die nooit in de gelegenheid waart zoiets van nabij te aanschouwen, kunt er u geen idee van vormen, stelt er u ook zo weinig van voor. Is het, omdat gij u het feest van Christus’ geboorte voorstelt bij een besneeuwd winterlandschap met de bijna onafscheidelijke warrelende sneeuwvlokjes die ons in een echt devote kerststemming brengen, of meent gij, dat de negers slechts een feest kunnen vieren in hun eigen genre, bij de nooit droge biernap en de tot diep in de nacht dof klinkende tonen der ngoma, negertrom?

Het is waar, ze zijn wel een beetje te rijk aan dat soort feesten, maar dat neemt niet weg, dat die arme Afrikaanse natuurkinderen, alleen al door hun verschijning op de dag van Kerstmis, ons aan praal en pracht beeldende Europeanen soms diep kunnen ontroeren!”

Missie in Matombo

Vol heimwee keek pater Retera terug naar hetgeen hij ooit beleefd had.

“Ja, ik mag het wel zo’n kerstfeest in de Afrikaanse wouden, bijna zo arm als het stalletje van Bethlehem. Wat zal de Meester op de dag voor Kerstmis zijn zwarte kinderen vriendelijk tegengelachen hebben, toen zij in dichte drommen uit hun mijlen ver verwijderde woonplaatsen hoog in de bergen, afdaalden naar de missie, om zoals voorheen de

herders in Bethlehem dat deden, hun Koning te gaan aanbidden. De nacht daaropvolgend zullen althans hun Kiswahili-gezangen Hem getroost hebben voor het gemis der duizenden in dat land, die Hem niet kennen en ook zullen de wanklankige tonen der negertrommen in het donkere woud er door overstemd zijn geworden.

Ik rakel ze dus nu weer eens op die oude herinneringen en zie me weer eens terug, me spoedende langs de zonnige wegen van Afrika, door maagdelijke oerwouden en over kabbelende berggrivertjes naar mijn meest geliefde missie.

Matombo is haar naam en de negers noemen haar Inchi nzuri kabisa, de schone streek, vanwege de heerlijke ongerepte natuur, waarin zij gelegen is. Moeder Natuur heeft haar rijk gesierd met al het schoons, dat zij bieden kan en haar ook insloten door een krans van bergen, die als beschermend hun machtige armen om haar uitstrekken.

Ze ligt er zo rustig in de zonnige dag, tegen de zacht glooiende helling der heuvels; onverstoorbaar als een abdij. Niets verstoort er de stilte dan het prettig op maat stampende geluid van de zware korenstampers waarmee de negervrouwen voor de deur van hun hutten toebereidselen maken tot het maal – en ginds in de verte het wegstervend krijsen van een kleine geitenhoeder”.

Grote drukte op 24 december

Missionaris Retera: “De stilte zal niet lang duren, want het is de namiddag vóór kerstmis en reeds zie ik op de duidelijk afgetekende bergpaadjes de veelkleurige doeken en hemden der zwarten.

Ik begeef mij op de hoog gelegen waranda van het patershuis en door mijn verreijker speur ik de omliggende bergkammen af. Geen bergpaadje of het is bezet met voetvolk; mannen, vrouwen en kinderen, die met zichtbare haast naar de missie afdalen. Het is slechts een kwestie van enige minuten en de vorsten komen reeds in de missie aan.

Maar steeds komen er meer. Zij nestelen zich in de lanen rondom het patershuis, in de tuin, overal, en zoeken koele, schaduwrijke plekjes voor hun vermoeide en bezwete lichamen. Velen van hen hebben een tocht van vijf tot acht uur achter de rug; ze hebben geklommen en zijn gedaald, steeds met de hete stralen der tropenzon op hun harde en stoere koppen.

Maar al die vermoeienissen zijn niet in staat geweest de zonnige lach op hun zwarte glimmende gezichten te vervagen; op het feest van Kerstmis zullen ook zij met de gehele christenwereld meejuichen, vrolijk en gelukkig zijn.

Hun ver gelegen dorpen zijn thans geheel verlaten en onbewaakt, allen zijn mee gekomen! Ouden van dagen met krom gebogen rug, half blind en met sneeuw witte haren hebben hun vroeger zo onafscheidelijke wandelstaf weer eens ter hand genomen en ook zieken en kreupelen, moeizaam op hun stokje leunend, bemerkt men tussen de druk lachende menigte”.

Wat een dag, wat een vreugde!

Voor de blanke pater in Matombo was het zo ongeveer de dag van zijn leven.

“De vaders leiden hun kleine dreumesen aan de hand of hebben ze boven op de rug zitten en van de ruggen der moeders en oudste dochters kijken de blinkende oogjes van de allerkleinsten naar al die ongewone drukte. Ze zijn allen in feestdos vandaag: een bonte wemeling van kleurige doeken en hoofdtooisels.

De mannen met hun half ontblote borst en gespierde armen lopen bezweet en bestoft, maar vaderlijk trots, met hun familieleden tussen al die feestdrukte en de vrouwen en meisjes met

de zwierig om de schouders geworpen kleurrijke doeken maken een effectvol geheel van die wiemelende zwarte massa.

De zon werpt in haar gulheid een overvloed van gouden stralen tussen dat kleurrijk tafereel. Maakt het werkelijk schilderachtig, impressief! En steeds komen er meer van die zwarte christenen opdagen, als het ware aan gedwarreld in wolken van stof. Geen plekje in de lommerrijke lanen en tuinen, waranda en trappen der kerk blijft onbezet en boven het geroezemoes klinkt gelach en geschreeuw.

Wat een dag, wat een vreugde! Met een blij hart begeef ik me tussen die vrolijke menigte en scherts, lach en zing met hun tot lang nadat de zon is ondergegaan. En als de nacht zijn donker gordijn laat vallen en het vastspeldt met duizenden twinkelende sterren, dan verstomt het feestgedruis weliswaar een weinig, omdat velen hun vermoeide leden hebben uitgestrekt en nog enige uren willen rusten alvorens de missieklokken het kerstfeest te zullen inluiden. Doch de meesten denken aan geen slaap en keuvelen rustig aan”.

Stille nacht, heilige nacht

De kerstnacht naderde.

“Om kwart voor twaalf galmen de klokken hun zware klanken uit de galmgaten van de toren en bulderen vanaf de tweede verdieping van het patershuis oorverdovende schoten uit het reusachtige olifantengeweer, dat voor deze gelegenheid extra wordt volgepropt met kruit en papier. De lucht trilt ervan en de zware uitbarstingen worden door de echo’s der omliggende bergen honderdvoudig weerkaatst.

Aan het gejuich uit meer dan tweeduizend kelen komt geen einde. ‘Noël!’ schreeuwt men, ‘Noël!’

De brede deuren der kerk worden opengeworpen en als een lawine stuwt de zwarte menigte zich naar de ingang, stroomt de kerk in en zet zich neer op de lage knielbankjes. In minder dan geen tijd is het tamelijk grote kerkgebouw tot in de uiterste hoeken gevuld en met moeite vrijwaart men slechts de midden- en zijgangen.

De helft der christenen moet zich tevreden stellen met een plaats buiten onder de blote sterrenhemel en zij knielen neer in het naar buiten stromende matte licht der vele kaarsen en petroleumlampen. Daarbinnen prijkt de kerk in feestdos! Het hoofdaltaar is een en al kleurenpracht: kaarsenlicht, groen en kunstbloemen. Kronen van wit en goudpapier met in de Kishwahili-taal getekende kerststopschriften hangen van het ronde gewelf omlaag en aan de wanden hangen groene slingers, guirlandes, vlaggen en banieren”.

Nachtmis in Afrika

Missionaris Retera stond nu in het middelpunt van de belangstelling

“De plechtige Mis is begonnen. Het orgel, door de vaardige hand van een oude grijze negerpianist bespeeld, jubelt zijn schoonste melodieën door het Godshuis. Het negerkoor geeft wat het geven kan, al zijn de scherpe, ietwat ruwe stemmen der negers, die zo graag naar het lijzige, soms melancholische overslaan, niet in staat ons Europeanen te bekoren. Maar het mag er zijn; in ieder geval is het feestgezang bij deze grote plechtigheid!

Alom eerbiedig gebogen hoofden, met de rozenkrans spelende handen en prevelende lippen. En als onder de consecratie de priester de witte Hostie omhoog heft, staren honderden glimmende ogen enige ogenblikken daarheen en vele lippen murmelen: ‘Ee, Jesu, uje, kom o Jezus!’

Nog zijn de laatste klanken der altaar schel niet weggestorven, of daar heft plotseling de oude organist met zijn hoge heldere tenorstem een der schoonste negerkerstliedjes aan: ‘Amka, amka! Ontwaak! Ontwaak! Het is het uur, dat onze Zaligmaker in de wereld afdaalde, broeders! Het is nu een dag vol vreugde!’

En als geven zij hem antwoord op zijn smeken, vallen de honderden christenen, daar te samen verenigd, in het tweede gedeelte van het lied eensklaps in: 'Twende nasi, tumwimbe Masiha. Laat ons gaan, dat wij onzen Zaligmaker lofzingen!' Dan op het einde: Noël! Noël! dat het naar buiten ruist en galmt, tot ver over de bergen en heuvelen!

Na de communie van de priester komt er beweging in die eerbiedig knielende mensenmassa; de mannen begeven zich in dichte drommen voor de communiebank, hun blote ruggen en borsten tegen elkander gedrukt.

Is het niet juist, alsof ik me in oude christentijden verplaatst zie, toen de christenen ook als deze eenvoudige negers met van geloof stralende ogen hun Jezus gingen ontvangen!

Als de laatste der mannen van de communiebank is terug gekeerd, gaan de vrouwen naar voren; doeken over het hoofd geslagen, de baby op de rug en verscheidene van hen nog met een of twee dreumesen aan de rokken".

Heerlijk schouwspel

Voor de missionaris was het na de kerst nog niet afgelopen.

"Deze nacht hebben vele christenen hun dankzegging verricht in de open lucht, onder de met sterren bezaaide hemel, gelukkig en tevreden als kleine kinderen. Nog lang na de plechtigheid geven zij hun schoonste kerstliederen ten beste en vragen om de kerstkribbe geschaard hun Kitoto Jesu, Jezuskindje, hulp voor de ver van de kribbe verwijderde rasgenoten, die zich nog onbewust rondwentelen in de modder van heidendom en islam.

En dan ontsteken zij hun lampen en fakkels, nemen afscheid van elkander en keren terug naar de hooggelegen dorpen. Nog lang staar ik naar dat heerlijke schouwspel van honderden fakkels en lampen op de omliggende bergen, peinzend over al het schone, dat ik had mogen aanschouwen en hopen, dat het lieflijk kerstkindje nog liefdevoller zijn mollige armpjes zal uitstrekken over dit arme Afrikaanse volk, dat een zo moeilijk leven, vol bekoringen leidt, tussen die warboel van duivelse gebruiken, slechte zeden en mohamedanisme".

Van vroeger naar het heden

Een missionaris met zulke ervaring moest wel met nostalgische gevoelens terugdenken aan zijn tijd aan de Matombo-missie.

Het oude katholieke centrum is trouwens bewaard gebleven. In onze tijd kun je er zelfs logeren. Voor honderd dollar, per persoon, per nacht. Zelfs de missie is business geworden:

"Spending the night here is quite an experience. The rooms are authentic but simple and the shared ablutions are at least functional. But the highlight is time spent with the Father and his staff, both at the mission and around the village. We usually bring along a cook, supplies and mosi nets. Matombo Mission offers the chance of a really authentic and unusual African experience".

<http://www.africatravelresource.com/africa/tanzania/s/morogoro/matombo-mission/>

Zo te zien hoef je geen extra toeslag te betalen om er de kerstnacht door te brengen.

Harry Knipschild

[Op 7 december 2013 gepubliceerd op de website: Katholiek.nl]

Jubilarissen 2021

65 jaar priester

Gerard Hogervorst
Priesterwijding: 15 juli 1956
Gennep

65 jaar geprofest

Br. Harrie van Otterdijk
Professie: 8 september 1956
Gennep

50 jaar priester

Jef Litjens
Priesterwijding: 21 augustus 1971
Weert

40 jaar priester

Jan Braspenning

Priesterwijding: 21 juni 1981
Baarle-Hertog (B)

10 jaar priester

Jules Davy Malonga

Priesterwijding: 17 juli 2011
Handel

65 jaar geprofest

Zr. Gertrudis Janssen

Professie: 29 augustus 1956
Wijchen

In februari 2021 verschijnt de volgende Spinet.....

Overleden

26 november

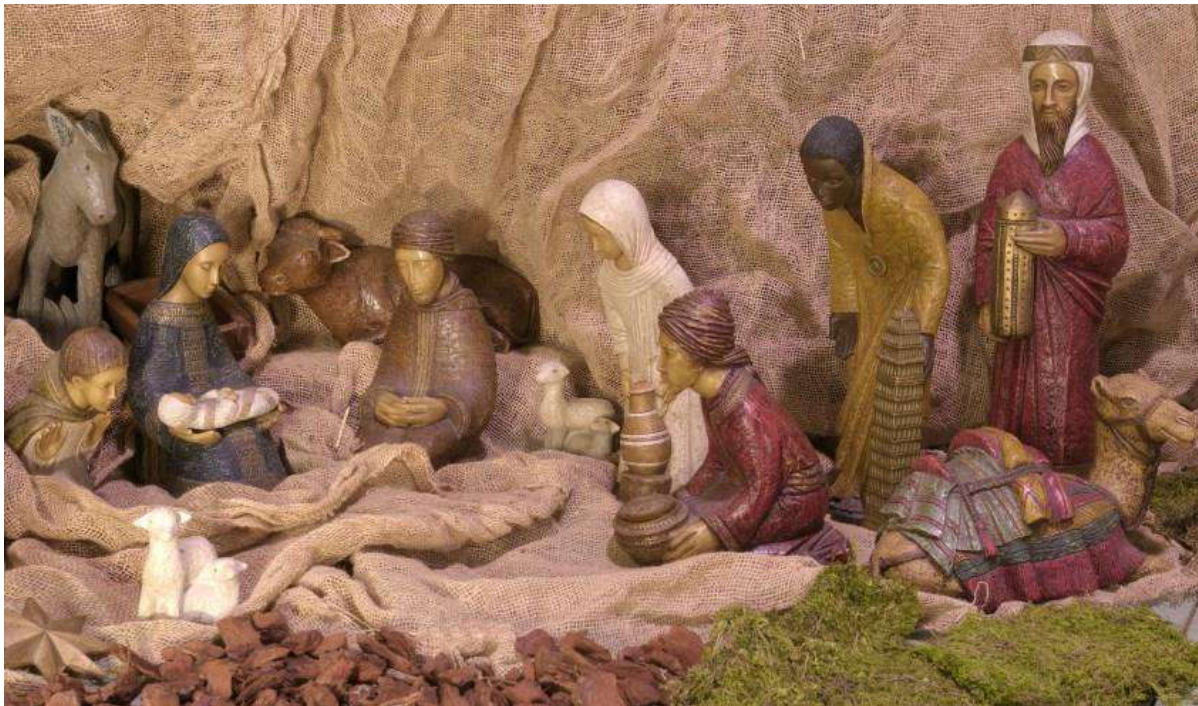
In Zaandam overleed in de leeftijd van 82 jaar de
eerwaarde heer André Goedhart, ex-collega.

26 november

In Herten overleed in de leeftijd van 93 jaar de
heer Jan Beusmans, vader van Mariëlle Beusmans.

7 december

In Spijkenisse overleed in de leeftijd van 91 jaar de
heer Jan Boeren, zwager van pater Koos van der Pauw.

*De redactie van het Spinet wenst u fijne
feestdagen en een mooi, gezond en vredig 2021*